

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้
หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

โรงเรียนนวมินทราชูทิศ ทักษิณ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน
ตามภารกิจของสถานศึกษา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
การจัดซื้อจัดจ้าง
โรงเรียนนวมินทราชูทิศ ทักษิณ

.....

มาตรการการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่างๆ ภายในองค์กรที่อาจเป็นช่องว่างให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น

ทุจริต หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการประพฤติมิชอบและการรับสินบน หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ในอนาคต

ปัญหา หรือความต้องการ ของผู้รับบริการ หรือธุรกิจตัวกลาง หรือ Third Party หรือ Customs Broker หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงการทุจริต เนื่องจากความยุ่งยาก (Pain point) อุปสรรคหรือความต้องการของผู้ขอรับบริการ ในแต่ละจุดสัมผัสของการให้บริการเป็นจุดเสี่ยงหรือเป็นการสื่อการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะเป็นมูลค่าเท่าใดนำไปสู่การจ่ายเงินและค่าธรรมเนียมนอกระบบ หรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่างๆ อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

สินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะเป็นมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่ว่าตัวเงิน ทั้งทางตรงและทางอ้อมและไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใดๆ ก็ตามโดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคล กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

ของขวัญ หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออวยชัยไมตรี ให้เป็นรางวัลให้โดยเสนหา ให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษ ซึ่งมีใช้เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สิน หรือการได้รับบริการหรือการรับการฝึกอบรม หรือการรับความบันเทิง ตลอดจนการออก

ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียว และไม่ว่าจะให้เป็น บัตร ตั๋ว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือสิ่งของไว้ในภายหลัง

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา มาตรา ๑๒๘ พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตาม ธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือบุคคลที่ให้กันในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน

โอกาส (Likelihood) หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจจะเกิดขึ้นใน อนาคต

ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่ เป็นตัวเงิน

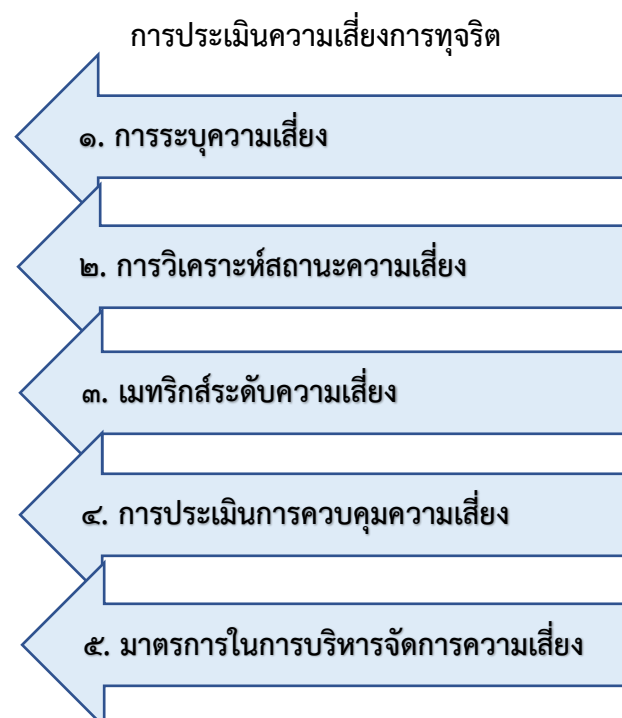
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) หมายถึง คะแนนรวมที่แสดงให้ เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่เป็นผลจากการประเมินความความเสี่ยงการทุจริตจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner) คือ ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้รับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ ของการจัดซื้อจัดจ้าง

แบ่งประเด็นความเสี่ยงการทุจริตออกเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. ความเสี่ยงเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีการ รับเงินหรือผลประโยชน์ (Accepting benefit) จากผู้ประกอบการ
๒. ความเสี่ยงเจ้าหน้าที่ เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

๑. การระบุความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยง เป็นการนำข้อมูลที่อาจมีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงาน ซึ่งจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่ในการประเมิน คำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมและเพื่อมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงทุกริต โดยระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยง แบ่งตามประเภทความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

โอกาส/ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	
	Known Factor	Unknown Factor
๑. ความเสี่ยงเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีการรับเงินหรือผลประโยชน์ (Accepting benefit) จากผู้ประกอบการ - อาจมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ เป็นค่าตอบแทนจากการจัดซื้อจัดจ้าง - เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุอาจมีการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์จากผู้ค้า		✓
๒. ความเสี่ยงเจ้าหน้าที่ เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการ ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง - อาจมีการเอื้อประโยชน์ เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการ รายนั้นได้ผลประโยชน์จากหน่วยงาน - เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR) อาจกำหนดรายละเอียดของงานหรือสเปคเพื่อเอื้อ ประโยชน์ให้กับผู้ค้า		✓

เทคนิคในการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการ ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เกิดการฟ้องร้อง ขอร้องเรียน เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๔	สูง	ไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง มีผลต่อชื่อเสียง ภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๓	ปานกลาง	การทำงานเกิดความล่าช้า เนื่องจากข้อร้องเรียน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก(Extreme Risk : E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง(High Risk : H)	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง(Moderate Risk : M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ(Low Risk : L)	๑-๓ คะแนน

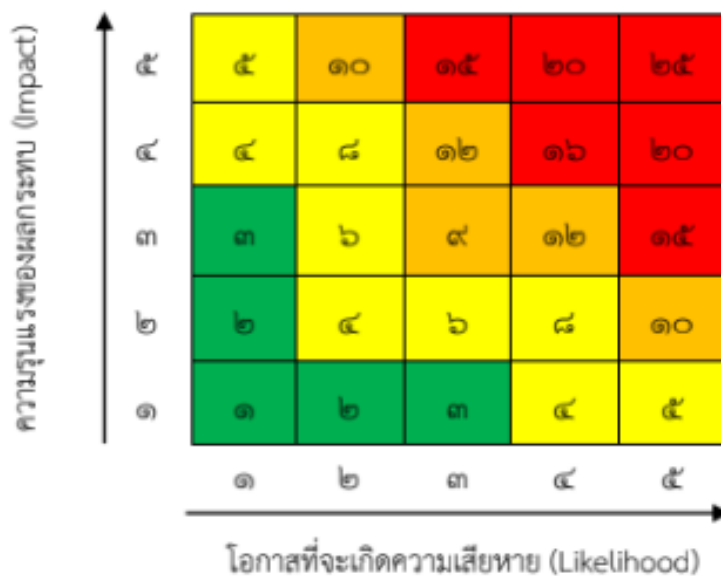
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับสามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมิน ข้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง ■
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม ■
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง ■
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว ■

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเพียงพอของมาตรการควบคุมที่มีอยู่

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยง	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑. ความเสี่ยงเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีการรับเงินหรือผลประโยชน์ (Accepting benefit) จากผู้ประกอบการ - อาจมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้ประกอบการเป็นค่าตอบแทนจากการจัดซื้อจัดจ้าง - เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุอาจมีการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์จากผู้ค้า	✓			
๒. ความเสี่ยงเจ้าหน้าที่ เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง - อาจมีการเอื้อประโยชน์ เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการรายนั้นได้ผลประโยชน์จากหน่วยงาน - เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR) อาจกำหนดรายละเอียดของงานหรือสเปคเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ค้า	✓			

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ของโรงเรียนนวมินทราชูทิศ ทักษิณ จังหวัดสงขลา

การจัดซื้อจัดจ้าง

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับ สินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธี จัดการความเสี่ยง
๑. ความเสี่ยงเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมี การรับเงินหรือผลประโยชน์ (Accepting benefit) จากผู้ประกอบการ	- อาจมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้ประกอบการเป็นค่าตอบแทนจากการจัดซื้อจัดจ้าง - เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ อาจมีการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์จากผู้ค้า	ความเสี่ยงระดับต่ำ	- กำกับดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดซื้อจัดจ้าง - สร้างจิตสำนึกและค่านิยม โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรของหน่วยงาน - การเน้นย้ำการตรวจรับพัสดุให้ถูกต้องตามที่กำหนด	ยอมรับได้ และมีมาตรการป้องกัน ความเสี่ยงไว้ด้วย
๒. ความเสี่ยงเจ้าหน้าที่ เอื้อประโยชน์ให้แก่ ผู้ประกอบการในการ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	- อาจมีการเอื้อประโยชน์เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการรายนั้นได้ผลประโยชน์จากหน่วยงาน - เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR) อาจกำหนดรายละเอียดงาน	ความเสี่ยงระดับต่ำ	- กำกับดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดซื้อจัดจ้าง - สร้างจิตสำนึกและค่านิยม โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรของหน่วยงาน	ยอมรับได้ และมีมาตรการป้องกัน ความเสี่ยงไว้ด้วย

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับ สินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธี จัดการความเสี่ยง
	งานหรือสเปคเพื่อเอื้อประโยชน์ ให้กับผู้ค้า		- ส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูล การจัดซื้อจัดจ้างบนเว็บไซต์ ของหน่วยงานและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	